

bron 2

In 1607 vestigen Engelse kolonisten zich bij Chesapeake Bay, aan de noordoostkust van Amerika. Een van de kolonisten, John Smith, schrijft na enkele maanden hierover in een brief aan een vriend in Engeland:

Ons fort werd daarna omheind en alle mannen waren in goede gezondheid en comfortabel; dit hield helaas maar even stand vanwege onverenigbare karakters. De president¹⁾ en kapitein Gosnold en de rest van de raad waren ontevreden over elkaars handelen; zelfs zo erg dat zaken onverstandig werden aangepakt, zodat de toestand niet goed was en ook niet veilig. En door het harde optreden van de president, waarbij de rest van raad verdeeld was over zijn leiderschap (...) werden we geplaagd door honger en ziektes. Het was zo erg dat de levenden nauwelijks de doden konden begraven. We hadden behoefte aan voldoende levensmiddelen van kwaliteit, vooral omdat we elk vier van de vijf nachten op wacht moesten staan op onze drie verschansingen (...): de voorraden, de aquavit [sterke drank] en andere middelen die we nodig hadden, werden door de president voor zichzelf en zijn vertrouwelingen gehouden.

noot 1 Dit is Edward Maria Wingfield, die is aangesteld als de president van de kolonie in Chesapeake Bay.

bron 3

In 1794 doet Herman Willem Daendels een oproep:

Daendels, generaal-majoor (van de brigade) bij het Franse leger, aan zijn Gelderse en Overijsselse landgenoten! Ontwaakt mijne waarde landgenoten. De tijd is gekomen dat wij ons zelf moeten verlossen van de slavernij waaronder het land en vooral de boerenstand zo lang gezocht heeft. Aarzel niet de wapens op te pakken en u te ontdoen van uw drosten, hoofdschouten, richters, ambts-jonkers, schouten, collecteurs, pachters¹⁾ en andere beulen en bloedzuigers. (...) Ik en andere Gelderse en Overijsselse jongens, die onder de Fransen het kunstje van de oorlog geleerd hebben, staan gereed. U zult binnenkort zien hoe die mooi-gepoederde officiertjes en soldaten op de loop gaan voor boerenjongens in hun linnen kielen.

noot 1 Verschillende machthebbers op het gebied van orde, rechtsspraak en belastingen.

Toelichting:

Herman Willem Daendels is de zoon van de stadssecretaris van Hattem in Gelderland. Hij vlucht in 1787 naar Frankrijk nadat hij kritiek heeft geuit op het beleid van de regenten en de stadhouder in de Republiek.